

A light teal map of Somaliland is centered on the page. The map is divided into several irregular regions by thin white lines. Overlaid on the center of the map is the text "#SOMHORTASUD" in a bold, orange, sans-serif font.

#SOMHORTASUD

1 MONUMENT NACIONAL

CASTELL D'ALAUQUÀS

454.868
HABITANTS

+ DE 2000
ASSOCIACIONS

13 COL·LECCIONS
MUSEOGRÀFIQUES

8
MUSEUS
RECONEGUTS

Castell Alaquàs, Rajoleria Paiporta, Palmito Aldaia, Ceràmica Manises, Horta Sud Torrent, MARS Silla, Museu d'Història Benetússer

71 EDIFICIS
DECLARATS
BÉ D'INTERÉS
DE RELLEVÀNCIA LOCAL

14 EDIFICIS
DECLARATS
BÉ D'INTERÉS
CULTURAL

2 PARCS
NATURALS

85 JACIMENTS
ARQUEOLÒGICS

#SOMHORTASUD

La vertebració social dels territoris és fonamental per a la construcció d'una ciutadania compromesa amb el desenvolupament comunitari i la participació. Els territoris vertebrats i més dinàmics socialment donen millor resposta a les necessitats de la població, faciliten la creació de territoris innovadors i més dinamisme econòmic. Hi ha moltes entitats culturals, socials, polítiques o empresarials que porten més de 50 anys treballant per vertebrar la comarca i seu desenvolupament comunitari.

- 1 La macro-comarca de l'Horta està formada per tres territoris: ***l'Horta Nord***, la ciutat de ***València*** i ***l'Horta Sud***. En total, 45 municipis en una superfície de 631,8 km² que configuren l'anomenada Àrea Metropolitana de València. La divisió de la comarca en tres espais fou recollida pel professor Eugenio Burriel l'any 1971, en el seu llibre ***La huerta de Valencia: zona sur. Estudio de geografía agraria***, en què el riu Túria marcava la hipotètica frontera entre el nord i el sud.
- 2 L'any 1972 es va constituir la **Fundació Horta Sud** per al desenvolupament sociocomunitari de la comarca.
- 3 L'any 1974 la **Caja de Ahorros de Torrent** va aprovar una modificació estatutària en la qual s'incorporen a l'assemblea general associacions culturals d'alguns pobles de la comarca.
- 4 Aquesta divisió va adquirir dimensió administrativa a l'any 1982 de la mà dels ajuntaments constituint la **Mancomunitat Intermunicipal de l'Horta Sud** amb la finalitat d'articular les relacions intermunicipals, recollint en els seus estatuts el seu àmbit d'actuació territorial: Alaquàs, Albal, Alcàsser, Aldaia, Alfafar, Benetússer, Beniparrell, Catarroja, Llocnou de la Corona, Manises, Massanassa, Mislata, Paiporta, Picanya, Picassent, Quart de Poblet, Sedaví, Silla, Torrent i Xirivella.
- 5 A l'any 1982 es va constituir l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Horta Sud (IDECO)
- 6 L'Horta Sud és actualment la comarca més poblada i industrialitzada del País Valencià. És el tercer territori valencià amb més població després de València, Alacant i Elx. A l'Horta Sud, segons dades de l'INE del 2017 viuen 454.688 habitants (un 18% de la població de la província i aproximadament un 10% de la CV).

#SOMHORTASUD

- 7 L'Horta Sud té una vigorosa **societat civil que als últims anys s'ha estructurat en diferents plataformes per a la seua coordinació comarcal**, com poden ser **Guaix Coordinadora Comarcal d'Escoles en Valencià amb més de 20 anys de Trobades d'Escoles en Valencià, Foro Empresarial de l'Horta Sud, Coordinadora Comarcal de Falles de l'Horta Sud, Federació Comarcal de Bandes de Música, Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de l'Horta Sud, Scouts, Esplais, Associacions Veïnals, Cases de Joventut, Per l'Horta, Xarxa d'Entitats pel Patrimoni...**
- 8 Són molts els historiadors, mestres, arxivers, lingüistes, periodistes, cronistes, geògrafs, etc.. que des de la seua reconeguda trajectòria professional han documentat la nostra comarca, la memòria de les nostres arrels i els principals reptes de futur, els diferents congressos d'Història de l'Horta Sud, les publicacions de l'Ideco o de la Fundació Horta Sud són una bona mostra d'aquestes investigacions. En l'annex II del llibre "Mirades de l'Horta Sud", publicat per la Fundació Horta Sud en 2005, Francesc Martínez dona alguna de les claus per a entendre la nostra comarca i els diferents interessos polítics per dividir-la.
- 9 S'han elaborat plans estratègics per al desenvolupament de la comarca, entre altres "L'Horta Sud en el horitzó de 2015" publicat per la Fundació Horta Sud a 1997, o l'últim publicat per la Mancomunitat a l'any 2019.
- 10 La Fundació Horta Sud, IDECO, Guaix i la Mancomunitat Horta Sud **presentaren per registre d'entrada el 22 de juny de 2017 a les Corts Valencianes un escrit sol·licitant que la Llei de comarcalització tinguera en compte esta distribució comarcal.**
- 11 Actualment **no hi ha cap base legal perquè l'Administració Pública estiga utilitzant la divisió comarcal de l'Horta Oest** i que tot obeeix a una proposta de demarcacions, com tantes altres, però que no s'ha aprovat mai.

L'acció conjunta de la Societat Civil i dels poders públics municipals als últims 40 anys ha generat una modernització en tots els àmbits, un augment de la cohesió social i un creixement econòmic a la nostra comarca. **Són molts els reptes de futur que haurem d'afrontar de forma conjunta els 20 pobles de l'Horta Sud i la seua societat civil.** Reptes que no podrem afrontar de forma dividida: la mobilitat a la comarca; les infraestructures viàries dissenyades pel Ministeri o per a la capital sense tindre en compte als municipis; la inversió en equipaments sanitaris i educatius; la revitalització dels nuclis urbans com a espais habitables; l'enfortiment del comerç local; posar fi al model expansiu de grans infraestructures de comunicació i traure més rendiment a la xarxa actual; recuperar l'Albufera i connectar els Parcs i Espais Naturals en una xarxa verda; compaginar el creixement amb la conservació de l'horta, solucionar el problema de les inundacions dels barrancs i molts altres més que podrem afrontar-los millor de forma conjunta i no disgregada.

És per això que demanem:

A les diferents Conselleries i Organismes de la Generalitat Valenciana, Mitjans de Comunicació, Universitats i altres institucions que no dividisquen la comarca **Horta Sud** en dues comarques: I, per tant, que deixen d'utilitzar la divisió territorial de l'Horta Oest en la seua organització administrativa, estadística, estudis, notes de premsa, publicacions, etc.

ANNEX I

L'espai físic constitueix el medi on l'ésser humà desenvolupa la seua existència. Com diu Adrià Bessó al llibre "Mirades sobre l'Horta Sud", la successió de comunitats humanes pertanyents a diferents cultures que es produeix al llarg dels segles dins un mateix espai aporta diverses formes d'entendre el territori, la convivència entre les persones, la cultura... moltes de les quals perviuen durant segles fins a arribar al moment actual. Aquest és el cas de l'Horta Sud, on ja des de l'època romana les diferents civilitzacions que han habitat l'espai comarcal han anat deixant les seues empremtes que, sense cap dubte, han aportat els trets que configuren la personalitat de la comarca.

ANNEX II

"**L'Horta Sud** té una caracterització metropolitana a causa de la proximitat a València. Una configuració que ha generat unes relacions d'interdependència social i econòmica entre la comarca i la capital, el que els experts en economia urbana anomenen "la ciutat real". Aquesta trajectòria comuna, però, no ha creat un model de planificació integral i territorial per a racionalitzar-ne el creixement. **L'Horta Sud**, si bé s'ha beneficiat de la descentralització industrial i de serveis de València, ha resultat perjudicada en l'àmbit urbanístic i mediambiental, com la contaminació de l'Albufera i la regressió alarmant de l'horta. També un model urbanístic de barris dormitori i una atapeïda xarxa de corredors de comunicació d'alta capacitat (autovies i vies de ferrocarril) que en alguns casos han deteriorat bastant el paisatge amb excessives barreres que encaixonen els pobles. Aquesta situació de "comarca satèl·lit" de València explica també el fracàs de la consolidació d'un organisme metropolità supramunicipal capaç de racionalitzar el creixement i les relacions entre els 45 municipis de l'Horta. L'últim intent ha estat el **Consell Metropolità de l'Horta**, eliminat l'any 1999 per la Generalitat Valenciana.

Les relacions entre **València** i **l'Horta** han estat marcades des del segle XIX per una tensió entre dues forces enfrontades: la concepció expansiva de la capital i la lluita dels pobles de la perifèria per conservar la seua autonomia municipal. Autors com Mercedes Alcañiz i Josep Sorribes han destacat aquest fenomen.

El primer conflicte territorial entre la ciutat central i la perifèria va tindre lloc entre 1870 i 1900, amb l'annexió dels 19 pobles més pròxims a la ciutat. Començà amb Patraix, seguit per Russafa, Beniferri, Benicalap, el Palmar, Campanar, Carpesa entre altres. Aquests nuclis, abans independents, s'han convertit en barris perifèrics o pedanies i hui es queixen de la poca dotació de serveis. El segon episodi es va desenvolupar a finals de la dictadura de Primo de Rivera. El 1929, el Govern aprovà, a petició de València, un decret d'annexió de 13 municipis més de l'Horta situats en un radi de quatre quilòmetres des del camí de Trànsits. En aquest grup figuraven localitats grans com Paterna, Quart de Poblet, Sedaví, Alfafar, Burjassot o Alboraya, però l'oposició ferma que hi mostraren els Ajuntaments obligà a revocar la decisió. Dues dècades més tard, el franquisme continuà la tendència expansiva i el conflicte s'institucionalitzà. En 1946 es crea la **Corporación Gran Valencia**, sorgida per a gestionar el pla urbanístic de la capital i 27 pobles de l'Horta. Aquest organisme, que va sotmetre la comarca als interessos urbanístics de València i afavorí el **desenvolupalisme**, desaparegué el 1983 davant la pressió dels alcaldes democràtics, però deixà una forta empremta d'urbanisme caòtic i desordenat. Els periòdics comarcals **L'Horta i 7 Dies de la Comarca** es feren ressò a principis dels anys vuitanta de la desfeta urbanística propiciada per la Gran Valencia. Posteriorment

#SOMHORTASUD

es va crear el **Consell Metropolità de l'Horta (CMH)**, l'any 1986, amb competències de gestió de residus, cicle integral de l'aigua, urbanisme i transports. Fou l'únic intent seriós d'articular l'Àrea Metropolitana, però fracassà també. La reducció de poder del CMH es va materialitzar en dues accions: l'aprovació de les Normes de Coordinació Metropolitana (hui obsoletes) i l'eliminació de les competències de transport i urbanisme en 1995. El seu declivi el va rematar una crisi financera propiciada per la negativa de la Generalitat i l'Estat a concedir-hi recursos econòmics. Finalment, l'any 1999 la Generalitat va dissoldre el CMH, tot creant dues entitats metropolitanes (una d'aigües i altra de residus) buides de contingut i controlades per l'Ajuntament de València. Això ha reforçat més encara l'atomització municipal i la frontera de la desconfiança entre la comarca i la capital.

Així, arribem a principis del segle XXI sense un organisme de Coordinació Supramunicipal en matèries tan importants com l'urbanisme i el medi ambient. Les decisions en aquestes àrees es prenen des de la Generalitat i el Govern de Madrid, i no sempre són beneficioses per a la comarca. Els especialistes no paren d'advertir dels riscos i les febleses que comporta el fet de no aglutinar esforços per racionalitzar els serveis metropolitans i els usos del sòl. En tenim dos exemples il·lustratius. Un és la **III Jornada sobre el Desenvolupament Comarcal de l'Horta Sud**, que tingué lloc a Torrent en el novembre de 1997, organitzada per la Fundació Horta Sud, la qual planteja la inevitable necessitat d'un model de planificació integral entre València i la comarca. La publicació de l'estudi **L'Horta Sud en el Horizonte del año 2015**, una anàlisi de les febleses, amenaces, fortaleces i oportunitats de la comarca. Un document imprescindible per a conèixer la realitat actual de **L'Horta Sud** i preveure alguns escenaris de futur. El segon foren les **Jornades Internacionals sobre la Gestió de les Àrees Metropolitanas**, organitzades pel CMH a València el febrer de 1999. Ací es posaren en comú models reals d'organització metropolitana que funcionen en altres àrees del món”.

